Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Учѣте ся брати мои
Думайте читайте

СВОБОДА
LIBERTY

И чужому научайтесь
Свого не цурайтесь.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУСКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУСКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА".

Рôкъ IV. Шамокінъ, Па. Четвергъ 16-го Сѣчня 1896. Число 3.

Календарь.

16		Соборъ 70 апост.
17	П.	Навечеріе Богоявленія. (Пôсгъ)
18	С.	БОГОЯВЛЕНІЕ ГОСПОДНЕ.
19	Н.	По Просвѣщенію. Соб. Іоана.
20	П.	Георгія. Емиліяна исп.
21	В.	Поліевкта муч., Евстратія
22	С.	Григорія ниссійск., Домет.

Змѣстъ.

Вступна статя—про обовязки Русинôвъ въ Америцѣ и въ Европѣ для „Свободы". — Справоздане Загальныхъ пôврôчныхъ Зборôвъ „Союза". — Вѣсти зъ Америки. — Вѣсти зъ краю. — Новинки. — Посмертни вѣсти. — Переглядъ політичный. — Справы робôтничи. — Де-що цѣкавого. — Стихъ: Сынъ нероба. — Смѣхъ и правда. — Фейлетонъ: Святый вечѣръ. — „Зъ краины слезъ и горя". — три, якъ рôдни Браты. — Оголошеня.

Вôдъ Редакціи.

Отсе число и друге розôшлемо мы всѣмъ Русинамъ въ Америцѣ, о скôлько намъ будуть звѣсни̂ адресы нашихъ людей. Трете число зашлемо мы вже тôлько тымъ, котри̂ пôслали пренумерату вже до Шамокінъ, або замовили нашу газету. Вôдзываемось до всѣхъ нашихъ Русинôвъ въ Америцѣ, щобъ спѣшили зъ замовленями завчасу-бо пôзнѣйше годѣ буде имъ выслати всѣхъ чиселъ, якъ накладъ вычерпае ся. Мы будемо старати ся подавати въ нашôй газетѣ рѣчи найинтереснѣйши̂, щобъ нашого робôтника цѣлковито задоволити. Будемо помѣщати цѣлый рядъ образкôвъ зъ галицкого житя: „Зъ краины слѣзъ и горя" — якъ такожь цѣкави̂ образки зъ американьско-руского житя. Зô старого краю дôстанемо вcдописи вôдъ нашихъ найлѣпшихъ писателѣвъ, а американьски̂ Русины обѣцялись намъ зô всѣхъ плейзôвъ подавати цѣкави̂ вѣсти. Мы зô свои стороны постарались о всьо, щобъ зробити газету цѣкавою, потреба лишь, щобъ наши̂ люде зрозумѣли вже разъ, що конечною рѣчею есть читати „Свободу" и за ню точно заплатити. Злучѣмъ ся всѣ разомъ, спомагаймо себе на кождôмъ кроцѣ — а мы Русины станемо першимъ народомъ славяньскимъ въ Америцѣ. Тôлько $2. за „Свободу" на цѣлый рôкъ.

Адреса:

144. S. Franklin Str.
Shamokin, Pa.

Вôдъ Выдѣлу тов. „Союзъ".

Всѣмъ намъ звѣсне наше руске, робôтниче, спомагаюче товариство „Союзъ". — Мы даемо **500 дол. посмертного** и пріймаемо тыхъ членôвъ, що належали до другихъ товариствъ **безъ вступного.** Треба тôлько заслати грошѣ до касіера: George Chylak, Olyphant, Pa. и повѣдомити секретя:

Rev. Nestor Dmytriw, Mt. Carmel, Pa., а вже еси чоловѣче забезпеченый на выпадокъ смерти. Вже твоя жѣнка и дѣти не плачуть и не нарѣкають на недбалого батька.

Шамокінъ 16. Сѣчня.

— Поборовши превелики̂ трудности всякого рода, змогли мы въ кôнци розширити рамки нашои часописи и зъ веселою душею, зъ надѣею, що бодай въ малôй части прислужимось добру нашои кольоніи американьскои, шлемо „Свободу" нашимъ Русинамъ такъ въ Америцѣ, якъ и въ Европѣ. При тôй нагодѣ належалобъ намъ проголосити свою програму и напрямъ, въ якôмъ мы и на будуче станемо нашу часопись выдавати. Проголошене програмы мы уважаемо нынѣ за рѣчь злишну, бо хто живо занимавъ ся нашою роботою, той змôгъ змѣркувати нашу задачу, яку мы собѣ поставили, заступаючи печатно справы нашого народу. Впрочѣмъ, мы не доктринеры европейски̂, мы прости̂ робôтники, помѣжь простыми робôтниками, а жите тыхъ робôтникôвъ, ихъ змаганя, ихъ потребы житеви̂, суспôльни̂, культурни̂ и національни̂ — отсе наша програма. Мы ставимо лишь цѣлковито правни̂ жаданя нашимъ читателямъ, передовсѣмъ въ Америцѣ. Русины Американьски̂, що вже прозрѣли, зрозумѣли свои потребы, пôднялись на той щебель духового житя, що признають конечнôсть читаня газеты; ти̂ Русины тямучи̂, що належать до нашого тов. „Союзъ", або до другого руского товариства, повинни̂ безусловно памятати о тôмъ, що нѣяка розумна організація неможлива безъ газеты. Для того обовязкомъ ихъ есть пôдпирати газету и матеріяльно и морально. Матеріяльно будуть они газету пôдпирати, если кождый зъ нихъ буде читати газету и въ свôй часъ заплатить за ню. Всѣ руски̂ бізнесѣсты, по всѣхъ руско-американьскихъ мѣсцевостяхъ повинни̂ безусловно дати до „Свободы" свои адвертайзменты, щобъ пôдперти, спомогчи газету, тай щобъ дати доказъ свѣтови, що Русины не спали, копаючи по майнахъ чорни̂ діяманты, але що свою працею, ощадностію и ретельностію, доробились того, чого и други̂ народы въ Америцѣ. Пôсля оголошень въ „Свободѣ" будемо мы мали переглядъ, кôлько и яки̂ бізнесѣсты руски̂ суть въ Америцѣ. А се для исторіи Руси Американьскои дуже важне. Вôдъ тыхъ нашихъ тямучихъ людей жадаемо такожь, щобъ они нашу часопись заносили въ глухи̂ закутки нашои Руси — Америки — себъ то на печи, тамъ де свѣтло Боже не заходить, щобъ освѣтити и збудити нашого брата, за котрого Богъ и люде вже забули. Дальше жадаемо вôдъ нашихъ братôвъ Русинôвъ, щобъ зô всѣхъ плейзôвъ доносили намъ про найменши̂ подробицѣ, яки̂ злучать ся въ житю Русинôвъ, хоть бы они були дуже маленькои ваги: крестины, весѣля, похороны, братски̂ мітінґи и т. ин. — все то мы радо будемо помѣщати. Передовсѣмъ потрѣбни̂ намъ вѣдомости про се, якъ робота йде, кôлько людей остае безъ роботы, яка платня, кого покалѣчено, кого забило и т. д. Якъ наши̂ Русины-Американцѣ се все выповнять, споможуть насъ и матеріяльно и морально.

Вôдъ Русинôвъ въ Европѣ жадаемо мы, щобъ они бôльше заинтересовались нашою часописію, щобъ они зрозумѣли вже разъ, якъ се други̂ народы розумѣють, що мы есмо частиною того великого тѣла народного руского. А якъ они се зрозумѣють, то певно стануть надсылати намъ всяки̂ цѣкави̂ вѣдомости зъ батькôвщины, особливо зъ тыхъ сторôнъ, зъ котрыхъ походять наши̂ Русины въ Америцѣ. Для того звертаемось передовсѣмъ до нашихъ священникôвъ на Лемкôвщинѣ, щобъ они схотѣли разъ въ тыждень написати намъ, що дѣесь зъ батьками, братами, кревными, сусѣдами тыхъ братôвъ, що жіють въ Америцѣ.

До нашихъ тямучихъ людей въ Галичинѣ и на Угорской Руси вôдвываемось, щобъ они не жаловали труду и вôдъ часу до часу подавали намъ вѣрни̂ образцѣ зъ житя народу въ старôмъ краю. Часописи руски̂ въ Галичинѣ, чейже зъ обовязку дневникарского повинни̂ записувати важнѣйши̂ подѣѣ зъ житя Русинôвъ Американьскихъ. Крôмъ того обовязани̂ они давати намъ въ замѣмъ свои часописи, если хоть троха понимають вагу лучности Америки зъ батькôвщиною.

Если мы всѣ приложимо рукъ, чи посередно, чи безпосередно, до роспочатои нами роботы, то робота выйде певно не гôрша, якъ у другихъ культурныхъ народôвъ, божь мы Русины нѣчимъ не гôрши̂ вôдъ другихъ народôвъ. Въ насъ есть велика сила, треба лишь розбудити ту силу, треба вглянути въ себе, оцѣнити себе, увѣрити въ свои силы, получити разомъ всѣ силы до вспôльнои працѣ, а вже въ короткôй будучности — мы свои власни̂ паны.

Справоздане пôврôчныхъ Загальныхъ зборôвъ тов. „Союзъ".

(Конець).

На внесене О. Н. Дмитрова выбрано одноголосно предсѣдателемъ Зборôвъ О. І. Констанкевича. На секретаря поклыкавъ предсѣдатель О. Ив. Ардана.

Слѣдувало справоздане секретаря.

По перечитаню протоколу зъ Загальныхъ Зборôвъ, зъ 30 мая м. р., вычисливъ секретарь внесеня, яки̂ Зборы минувши̂ поручили Выдѣлови до полагодженя.

Першою справою була залеглôсть членьскихъ вкладокъ членôвъ въ Wilkes Barre, Pa. въ сумѣ $42.00, котри̂ то грошѣ, якъ свѣдчить листъ О. Товта, мають находити ся у него. Понеже О. Товтъ пôсля вôзваня Выдѣлу не почувае ся до теперь до обовязку звернути грошѣ належни̂ касѣ „Союза" — а товариство наше не хоче въ дорозѣ правнôй наражати бувшихъ членôвъ „Союза" зъ Wilkes Barre, Pa. на матеріяльни̂ страты, принято по довшôй дискусіи внесене секретаря О. Н. Дмитрова:

„Поручае ся Выдѣлови оповѣстити публично въ „Свободѣ" слѣдуюче:

Тов. „Союзъ" даровуе О. Товтови зъ Wilkes Barre, Pa. суму $42.00 правно приналежну касѣ „Союза" зъ тымъ застереженемъ, що нѣколи на будуче не може мати товариство нѣчого вспôльного съ тымъ чоловѣкомъ."

Въ той спосôбъ уважаесь справа полагодженою.

Внесене О. Т. Обушкевича на Заг. Зборахъ 30 мая м. р., щобъ „Союзъ" постаравъ ся о друкованй ресіды полагодивъ Выдѣлъ на разѣ въ той спосôбъ, що поквітоване грошей вôдбувае ся черезъ оголошене въ „Свободѣ" мѣсячными справозданями.

Выдѣлъ, на ухвалу Заг. Зборôвъ выплативъ вдовѣ по бл. п. Мих. Федорко Centralia, Pa. $400.00 — а Семанови Дубцеви зъ Shamokin, Pa. неспосôбному до працѣ $100.00.

Справу залеглости членôвъ въ Mayfield, Pa. поручено касіерови Г. Хилякови до розслѣдженя.

Внесене О. Н. Дмитрова, щобъ Выдѣлъ занявъ ся справою часописи — полагодивъ Выдѣлъ въ той спосôбъ, що куплено „Свободу" вôдъ О. Грушки, перенесено до Шамокінъ и передано на власнôсть компаніи, а „Союзъ" мае вспомагати мѣсячною пôдмогою, яко свôй органъ, однакъ Редакція обовязуесь давати членамъ „Союза" газету за половину цѣны.

За минувшій пôврôкъ вôдбувъ Выдѣлъ 4 засѣданя — а се 9. червня, 4. липня, 12. вересня и 13. жовтня 1895 р.

На тыхъ засѣданяхъ порѣшено вызше наведени̂ внесеня, якъ такожь **пôдвызшене посмертного зъ 400 на 500 дол.** Такожь принято до вѣдомости выплату $250 Якову Гамбаль въ Olyphant, Pa. яко посмертне по его женѣ бл. п. Евгеніи.

Выдѣлъ не полагодивъ изъ за формальныхъ трудностій посмертного по бл. п. Михаилѣ Бакошь зъ Mt. Carmel, Pa. и ту справу передавъ нынѣшнымъ пôврôчнымъ зборамъ до полагодженя.

Выдѣлъ не бувъ въ силѣ постаратись о выдане „календаря" на сей рôкъ, понеже зайшли слѣдуючи̂ трудности:

На двократне завôзване по часописяхъ и приватными листами не спромоглись наши̂ люде въ краю надôслати потрѣбного матеріялу, навѣть за добру заплату. А прецѣ кождому звѣсно, що годѣ намъ, кôлькомъ людямъ всьому подолати. На „календарѣ" товариства „Просвѣта" чекалисьмо 3 мѣсяцѣ — тай передъ новымъ рокомъ ледви дôстали. Такъ розумѣють наши̂ люде въ старôмъ краю вагу кольоній амер. для загальнои рускои справы. Колибъ тôлько у насъ приспорилось бôльше спосôбныхъ рукъ до працѣ, мы власными силами

(Продолжене на другôй сторонѣ.)

ОБРАЗКИ ЗЪ АМЕРИКАНЬСКОГО ЖИТЯ.

СВЯТЫЙ ВЕЧѢРЪ ВЪ АМЕРИЦѢ.

На дворѣ вже вечерѣло. Острый пôвнôчный вѣтерь додававъ силы крѣпкому морозови, що вперше завитавъ сеи зимы. До кости пробиралось проникаюче зимно. Въ хатѣ пусто и глухо, лишь вôдъ часу до часу застогнавъ въ кухни хорый песъ. Колишучись на крѣслѣ потонувъ я цѣлый въ думкахъ невеселыхъ, въ думкахъ невеселого минулого.

„Чи поѣдемо до Ш.?" вôдозвавъ ся молодый хлопець, що сповнявъ у мене рôжни̂ уряды.

Я збудивъ ся — думки улетѣли — на гадку впало, що нынѣ св. вечѣръ.

— Вже ѣдемо, гукнувъ я! Збирай ся! За кôлька мінутъ сидѣли мы вже на електричнôй карѣ, що стрѣлою мчалась до мѣсточка Ш... Перемерзли̂ и голодни̂ добрались мы до теплои хаты нашихъ дорогихъ, сердечныхъ сусѣдôвъ. Господарь повитавъ насъ веселою усмѣшкою. Газдыня заходилась пильно коло кухнѣ, а дѣтвора бѣгала, суетилась, тѣшилась св. вечеромъ. Невдовзѣ надôйшли запрошени̂ гостѣ — позасѣдали за стôлъ и [illegible]лась вечера. Люблю я вечеряти у [illegible] сердечныхъ сусѣдôвъ, але не [illegible]нынѣ росказовати.

Одже вечера. При довгôмъ столѣ засѣло щось около 15. осôбъ рôжныхъ націй. Русины, Литвины и Американцѣ. Пôсля стародавного звычаю постелено на пôдлозѣ сѣно, зъ чого бувъ дуже радъ малый чорноокій хлопчина, що заздрôснымъ окомъ споглядавъ то на сѣно, то на цьоцю, коли то позволять ему покачатись по пахучôмъ сѣнѣ. Розмова велась въ рôжныхъ языкахъ. Старши̂ говорили по руски и по польски, а дѣти мѣжь собою цвѣрѣнкали англійскою мовою. Понеслись чергою рôжни̂ стравы — а властиво рôжного рода смачни̂ рыбы. Я чекавъ и чекавъ на наши̂ народни̂ святощѣ — себъ то на пироги и голубцѣ, але якось они завзято не являлись на стôлъ. А якажь то велика шкода! Тажь ти̂ наши̂ „народни̂" пироги то вже выробили собѣ повне право горожаньства въ Галичинѣ. А яки̂-жь они прерôжни̂! Суть пироги зъ капустою, зъ кашою, макухови̂ пироги и прерôжни̂ други̂. Не було ихъ въ Америцѣ! Може де и були — але я ихъ не бачивъ. Вкôнци поставили кутю, тай то мене трохи и успокоило. Наша руска кутя, зъ макомъ и медомъ кутя, солодка кутя — хто бы тебе кутьо сердешна не любивъ? Кôлько дорогихъ родинныхъ, а навѣть патріотичныхъ вспоминôвъ бушуе по головѣ доброго, щирого Русина, коли вôнъ зъ провола черпае ложкою солодку кутю! Менѣ бодай прійшла на гадку рôдна, убога сельска хата; св. вечѣръ помѣжь родиною — коли то батько бажаючи добра собѣ и родинѣ кидавъ пôдъ стелю кутю; пшениця прилѣплялась на стели и пôсля зернятъ, що прилыпли на стели, вороживъ собѣ копы пшеницѣ на жнива. А пшениця не родилась и не родилась. Невдячна пшениця! Менѣ пригадавъ ся той цѣкавый епізодъ зъ мого житя, коли то разъ попоѣвши кутѣ побѣгъ я побачитись зъ моею любкою, що чекала на мене въ городѣ тупаючи ногами вôдъ студени. Весели̂ и гôрки̂ вспомины, а кутя солодка. Та мы попоѣвши солодкои кутѣ гараздъ, повставали не подяковавши, якъ се въ звычаю американьскôмъ и перенеслись до другого покою. Малый, чепурный, чорноокій хлопчина затягъ „Богъ предвѣчный". Другій женьскій голосъ вторувавъ — и выйшовъ прекрасный дуетъ. Мы побожно прислуховались поважнôй колядѣ, але вже при третôй строфцѣ не выдержали и всѣ прилучились до дуету. Выйшла коляда зъ душѣ и серця коляда. На хвилю забули мы, що колядуемо далеко за моремъ, здавалось, що на рôднôй земли, въ бѣднôй Галичинѣ.

Скôнчили коляду. Наступила друга точка, цѣкавый образець. При фортепянѣ засѣла чорненька дѣвчинка, Русинка-Американка, — коло неи зъ нотами въ рукахъ мала бльондинка Полька-Американка и заспѣвала при акопаніяментѣ фортепяну америк. пѣсню: „Ta-ra-ra Boom-Dy-Ay". Чорноокій хлопчикъ, герой вечера стоявъ зъ боку и пильно уважавъ, коли прійде на него черга крикнути зъ цѣлои груди приспѣвку: „Ta-ra-ra Boom-Dy-Ay". Здавалось, що хлопчина увесь пермѣнивъ ся въ свою улюблену приспѣвку. Цѣле товариство весело реготалось, а хлопчина, мовь-бы нѣкого не видѣвъ и нѣкого не чувъ — тôлько зъ цѣлои силы кричавъ: „Ta-ra-ra-Boom-Dy-Ay".

Вôдтакъ колядовати вже не хтѣвъ.

Несторъ.

ЗЪ КРАИНЫ СЛЕЗЪ И ГОРЯ.

Першій образокъ

„КУРАТЕЛЯ".

написавъ

Д-ръ Андрѣй Чайковскій.

I.

Иванъ Хомякъ бувъ налоговымъ пяницею. Не лише тое, що самъ заробивъ, но и все, що пôдъ руки попало таскавъ въ коршму и мѣнявъ на горѣвку у Мошка. А Мошкови зъ тымъ велика выгода. За гроши дати горѣвки, то ще не великій заробокъ, бо годѣ продавати дорозше, якъ въ другихъ коршмахъ, а то пôйде чоловѣкъ до другои пôсля вподобы. Але давати горѣвку за пшоно, муку, збôже, повѣсмо або одежину, то называе ся ґешефтъ. Жидъ цѣнить принесене добро на гроши, якъ ему подобае ся, бо знае дуже добре, що пяницю хробакъ ссе и до чарки тягне якъ муху до меду.

Хомякова жѣнка Ганна зъ шѣснайцятьлѣтною дочкою Парашкою вже не знають якъ собѣ радоньки дати зъ пяницею. Дѣвчинѣ вже-бы межи люди часъ, та хто возьме дочку пяницѣ? Иванъ взявъ ся вже й до грунту. По за плечи жѣнчини̂ продае по куснику, то сусѣдамъ то жидамъ, продае за що будь, абы лише чимъ скорше гроша роздобути на сивуху.

Грунтець зменшае ся, послѣдна телиця пôшла пôдъ кошерный нôжь, за нею пôшла свитина одна, друга, пôшовъ кожухъ....

Ганна радить ся людей, що робити. Заходить до священника до вôйта, до старшихъ людей въ громадѣ.

— Подай его въ судъ за марнотравника... радять люди.

Пôшла Ганна до мѣста. Недалеко, бо лише двѣ милѣ. Розпытала де судъ. Приходить въ канцелярію:

— Такъ а такъ, каже, чоловѣкъ пе, все марнуе.... пôдемо всѣ зъ торбою хиба...

— Подай на письмѣ.

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

SVOBODA

(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken.

Published at 144, South Franklin str; Shamokin, Pa. of each week by the Svoboda Publishing Co.

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...$ 10.00

" ,,Six months. ,, 6.00

All comunications should be addressed to:

,,Svoboda" Printing Office

144 S. Franklin, str,

Shamokin, Pa.

Предплата рóчна 2.00

До старого краю..... 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высилати пóдъ адресу:

To "Svoboda" Printing Office

144 S. Franklin, str.

Shamokin, Pa.

Наша газета выходить що тыждня въ Четверъ.

Entered the post office at Shamokin, Pa. as second class mail matter.

УВАГА.

Хотячій приступити до ,,Союза" най посылають вступне а мѣсячне до касіера.

Mr. Gr. Chylak

Olyphant Pa.

И увѣдомити секретара пóдъ адресою.

Rev. Nestor Dmytriw

Mt. Carmel, Pa.

P. O. Box. 599.

Друкарня „Свободы" выготовляє дуже точно, скоро и дешево всякій рѣчи, якъ: тікеты на балѣ, выгравки; статута для Братствъ; вóдозвы, листы и въ загалѣ всякій рѣчи входячій въ кругъ дѣланя друкарнѣ, въ мовахъ: рускóй, польскóй и словацкóй.

(Продолженє зó стороны першóй)

заходитись будемо коло свои роботы; прíйде ся здая ся рукою кивнути на непотизмъ красвый.

Вкóнци згадаю — говорившъ секретарь, що наше товариство взростае неимовѣрно скоро. Вóдъ послѣдныхъ Загальныхъ Зборóвъ до теперь взросло число членóвъ майже чотыри разы. Я маю повну надѣю, що до Загальныхъ рóчныхъ Зборóвъ мы будемо могли выказати ся импонуючимъ числомъ членóвъ и роботою такою, котра принесе користь и честь Руси Американьскóй. До сего потреба людей, людей и людей.

Потреба, щобъ въ першóй лiнiи тí, що мають патентъ на проводирóвъ народу, а суть членами нашого товариства, на своихъ позиціяхъ вели народъ пóдъ прáпоръ нашого товариства и всѣми справами пильно интересовались, бо инакше самъ народъ, що власною свою працею и солідностію доборовъ ся и маетку и рóднаго пошанованя у Американцѣвъ, вóдберe намъ той патентъ и мы можемо лишитись пастырями безъ овець. Охоты и щирости до працѣ. Най кождый зробить, що до него належить — а певна будучнóсть наша.

По справозданю секретаря слѣдувала дискусія. Справозданe принято до вѣдомости, а справу посмертного бл. п. Мих. Вакошь пóддавъ предсѣдатель пóдъ дискусію.

Секретарь ,,Союза" поясниvъ справу въ слѣдующій способъ: Мих. Бакошь въ наслѣдокъ тяжкого потовченя въ майнахъ померъ въ шпитали въ Ashland, Pa. 24. серпня 1895. День передъ его смертію повѣдомлено секретаря, що небóщикъ мавъ неслюбну жѣнку именемъ Марія Янкачки и зъ тою женою дитину, 12 лѣтну дѣвчину Анну. Небóщикъ мавъ такожь правну жѣнку зъ которою живъ лише кóлька тыжнѣвъ въ краю; она его покинула, выѣхала до Америки и нѣхто не знае, де она проживае. Уважаючи въ такій способъ небóщика Михаила за самотного, склыкавъ секретарь ,,Союза" мітінгъ Братства св. АА. Петра и Павла въ Mt. Carmel, Pa. котрого бувъ М. Бакошь найпорядніймъ членомъ и запытавъ Братство, кому небóщикъ записавъ посмертне. Понеже Братство заявило, що небóщикъ належавъ до ,,Союза" въ тóй цѣли, щобъ свое посмертне лишити женѣ, котра его 13 лѣтъ доглядала и своей дитинѣ Аннѣ — секретарь ,,Союза' заприсягъ въ церквѣ 5 жовтня 1895 р. Мих. Кухту и Мих. Регеца, котрí зóзнали то само, що цѣле Братство, На пóдставѣ зóзнання Братства, и на пóдставѣ зóзнання заприсяженыхъ свѣдкóвъ, найблизшихъ пріятелѣвъ небóщика, вносить секретарь въ имени Выдѣлу: ,,Загальній Зборы ухваляють на пóдставѣ § 8. статута выплатити посмертне пóсля волѣ небóщика Мих. Бакошь половину, т. е. $250 Маріи Янкачки, половину другу малолѣтнóй дочцѣ Аннѣ."

По довшóй дискусіи, въ котрóй забирали голосъ: предсѣдатель Зборóвъ, предсѣдатель ,,Союза", Гр. Гукъ, Гр. Трохановскій принято внесене зъ поправкою Т. Талпаша, щобъ заприсяженій свѣдки въ присутности предсѣдателя и секретаря ,,Союза" заприсягли передъ скваєромъ, якъ сего право американьске вымагае, що небóщикъ записавъ тымъ особамъ свое посмертне и вóдтакъ, щобъ выплатити половину Маріи Янкачки, а малолѣтнóй Аннѣ выплатити при ей повнолѣтности. По довшóй дискусіи, де ульоковати грошѣ малолѣтнои дѣвчины ухвалено на внесене мѣстопредсѣдателя церковного комітету въ Mt. Carmel, Pa. Гр. Гука, щобъ грошѣ $250 передати церквѣ въ Mt. Carmel, Pa. котра мае гварантовати своимъ майномъ и выплачувати 3 прц. рóчно, а при повнолѣтности передати сиротѣ належну суму.

Пóсля точки порядку дневного приступлено до реферату О. Н. Дмитрова: Рускій Еміграційный Дóмъ.

Передъ рефератомъ забравъ слово О. Н. Стефановичъ зъ Піттсбурга и въ довшóй горячóй бесѣдѣ пояснивъ велике значѣне тои институціи. Вóдтакъ звернувъ ся до Выдѣлу ,,Союза", а передовсѣмъ до предсѣдателя Ив. Гловы, котрый пóднявъ особисто реальну участь въ тóй важнóй справѣ. Згадавъ такожь про невсыпучій заходы О. Константкевича, котрый занявъ ся горячо колдектою на ту цѣль и заохотивъ участникóвъ Зборóвъ, щобъ зрѣло и всесторонно розважили такъ важну справу. Пóсля промовы О. Стефановича, лишилось референтови липѣ здати справу, якъ далеко зайшли справы Н. Дому, та на чѣмъ стоять люде, що пóднялись вести ,,Н. Дóмъ" и яке становиско займае тов. ,,Союзъ" взглядомъ тои институціи. Зъ поясненъ выйшла потреба выбрати двохъ людей, котрí бы занялись справою ,,Нар. Дому" зó становиска тов. ,,Союзъ". Выбрано: Впр. О. Т. Обушкевича и О. Н. Дмитрова. ОО. Константкевичъ, Арданъ и Ив. Глова подали выбранымъ директивы пóсля якихъ мають поступати, на що Загальнí Зборы згодились.

По залагодженю менше важныхъ справъ, якъ вóдзнаки товариства и другí, подяковавъ предсѣдатель зóбранымъ и замкнувъ Зборы зъ бажанемъ найлѣпшого успѣху для товариства.

Ив. Арданъ.

ВѢСТИ ЗЪ АМЕРИКИ.

— Американьско-рускій политичный клюбъ найчисленнѣйшій въ Шамокінъ, бо числить вже нынѣ кóлька сотокъ членóвъ. Майже всѣ нашí старшí люде суть вже горожанами американьскими и послѣдного тыжня выбрало папери горожаньскí понадъ сто людей нашихъ зъ Шамокінъ. Головнымъ агітаторомъ въ тóй такъ важнóй и корыстнóй справѣ являесь п. Т. Талпашъ. Коли послѣдного разу привѣзъ вóнъ велике число нашихъ людей до Sunbury по горожаньскí папери, высказавъ ся судія Savidge дуже похвально о Русинахъ. Такихъ спокóйныхъ и солідныхъ горожанъ немае Америка помѣжъ другими чужинцями, сказавъ судія. Нѣякихъ скандалóвъ, рѣдкí дуже процесы, а пóдъ той часъ анѣ одного Русина нема въ окружнóмъ арештѣ. Зъ всякимъ признанемъ высказують ся Американьцѣ о Русинахъ, котрí стають честными горожанами того вóльного краю, котрый приняvъ ихъ въ своимъ краю гостинно и своими правами запоручивъ всяку свободу слова и дѣла.

Въ Сполученыхъ Державахъ знаходить ся 232,295 сальонóвъ и гуртовныхъ складóвъ (Wholsale) горячихъ напоѣвъ. Пріймаючи, що людность Сполуч. Державъ числить 65,000,000 то одинъ сальонъ припадае на кождыхъ 280 мужчинъ, женщинъ и дѣтей. Принявши знову, що невѣсты, дѣти и темперeнцмены становлять двѣ третихъ людности, то одинъ сальонъ припадае на 93 мужчинъ. — А мимо того сальоністы роблять не злый ,,busness".

— Въ понедѣлокъ дня 6. с. м. президентъ Клевеляндъ выдавъ проклямацію до народу, котрою оголосивъ, що территоріюмъ Utah, зóстало зачислене яко стейтъ Сполученыхъ Державъ.

Перо, котрымъ президентъ пóдписавъ проклямацію, зóстало вóдослане до Salt Lake City. Губернаторъ стейту Wells, мавъ красну промову до народу, въ котрóй вспóмнувъ, що мешканьцѣ территору Utah, въ протягу 45 лѣтъ, 7 разóвъ апельовали до Washingtonu, щобы ихъ узнано якъ стейтъ, однакъ завсѣгды на дармо. — Говоривъ дальше о конституціи, котра буде предложена сенатови праводавчому, а котра забороняе полігамію (мати кóлька жѣнокъ на разъ). Що ся стане теперь съ сектою релігійною Мормонами, котрыхъ тамъ богато мешкае, а котрымъ ихъ вѣра позваляе мати по кóлька жѣнокъ — не знати. Здае ся, що мусять опустити або жѣнки, або усунути ся въ далекí степы.

Стейтъ Utah маe 19,816 фармъ, вартости около 100 мілiонóвъ долярóвъ. Вывóзъ продуктóвъ приносить доходу около 10 мілiонóвъ долярóвъ рóчно. Людности числить той стейтъ 247,324. Красный то буде стейтъ.

— Въ монастыри Бенедиктинóвъ въ Atchicon, въ Kansas высвящено на священника бувшого жидóвского рабина Гілярого Розенфельдъ зъ Чехъ. Вóнъ бувъ три роки рабіномъ, однакъ зложивъ сей урядъ, бо не подобалась ему вѣра жидовска. Вóдтакъ выѣхавъ до Америки, выкрестивъ ся и вступивъ до монастыря Бенедиктинóвъ. Бувшій рабінъ числить доперва 35 лѣтъ и якъ кажуть есть всесторонно образованымъ чоловѣкомъ.

ВѢСТИ ИЗЪ СТАРОГО КРАЮ.

Зъ вóдгомонóвъ выборчихъ.

Зъ Стрыйщины пишуть до ,,Дѣла": Противники нашій не перестають на самóмъ результатѣ выборóвъ, а старають ся брутальною местію вóдплатити всѣмъ, котрí вóдважились постоять за права народній. Въ стрыйскóмъ повѣтѣ кождый майже день приносить доказы такоп мести. Селяне, що постояли за рускимъ кандидатомъ, дóзнають сикатуръ и переслѣдувань на кождóмъ кроцѣ, а вже найбóльше ѣдкихъ стрѣлъ звернули противники на особу д-ра Олесницкого яко представителя руского руху въ повѣтѣ. Вóдъ часу выборóвъ веде ся противъ него въ повѣтѣ не устаюча завзята агітація. По селахъ ѣздять агенты и старають ся киданями клеветъ та злобныхъ сплетень вóдтягнути вóдъ него народъ и розпускають выдуманй про него вѣсти, спосóбнí понизити его въ опініи загалу. Акція тая останесь для прóтивникóвъ безъ успѣху бо селяньство вѣрить д-рови Олесницкому бóльше, якъ пóдлымъ клеветникамъ, а правда выходить все на верхъ и соромомъ окрывае тыхъ, котрí за всяку цѣну намагаkть ся въ самóмъ зародѣ убивати кожде честне и патріотичне стремлене мѣжь Русинами. Найкрасшимъ доказомъ того есть фактъ слѣдующій:

Однымъ зъ найзавзятѣйшихъ агітаторóвъ противъ Русинóвъ есть въ повѣтѣ стрыйскóмъ повѣтовый дорожникъ Романьскій. Сей панокъ вóдъ довшого часу ширить въ повѣтѣ ложнй вѣсти про д-ра Олесницкого и тымъ такъ обуривъ селяньство, що оно рѣшучо зажадало вóдъ д-ра Олесницкого, щобы дорогою судовою постаравъ ся укарати клеветника. Передъ кóлькома тыждними заѣхавъ Романьскій до Лисятич и тамъ въ коршмѣ, въ присутности бóльше людей, почавъ выкрикувати, що д-ръ Олесницкій здирае народъ, бунтуе людей, а вкóнци заявивъ, що передъ выборами дававъ ему д-ръ Олесницкій 100 зр. на купно голосóвъ для рускаго кандидата, а одному селянинови зó Скóльщины давъ на тую саму цѣль 800 зр. Селяне, выслухавши то, удались гремiяльно до д-ра Олесницкого зъ жаданемъ, щобы вóнъ внѣсъ до суду жалобу на клеветника, а въ наслѣдокъ того вóдбула ся судова розправа. При першóмъ термінѣ переслухано свѣдкóвъ доказовыхъ, котрí ствердили правдивóсть факту, т. е., що Романьскій такъ оклеветавъ д-ра Олесницкого. Супротивъ того Романьскій заявивъ, що буде вести доказъ правды на обставину, що д-ръ Олесницкій дѣйстно дававъ грошѣ на агітацію выборчу, и покликавъ цѣлый рядъ свѣдкóвъ, переважно політичныхъ противникóвъ д-ра Олесницкого, котрí мали потвердити, що имъ д-ръ Олесницкій за выборы дѣйстно дававъ грошѣ. Въ наслѣдокъ того термінъ вóдрочено и дальша розправа вóдбулась дня 2. с. м. въ стрыйскóмъ судѣ повѣтовóмъ. Розправу провадивъ адъюнктъ Іонасъ, обжалувуючого заступавъ д-ръ Куликъ. Переслухано свѣдкóвъ, котрí мали пóсля тверженя Романьского брати грошѣ за выборы вóдъ д-ра Олесницкого, и всѣ они пóдъ присягою заперечили се; лишь одинъ свѣдокъ зóзнавъ, що одержавъ вóдъ д-ра Олесницкого 2 зр., однакъ не за выборы, а за то, що д-ръ Олесницкій уживавъ его до посылокъ въ рóзныхъ справахъ. Супротивъ того заступникъ д-ра Олесницкого розширивъ обжалуване на факты пóднесенй Романьскимъ при розправѣ и зажадавъ укараня его. По переведенóй розправѣ судья засудивъ Романьского на 3 днѣ арешту, або 15 зр. вóдъ сого выроку вóдликались обѣ стороны, отже розправа буде ще разъ переведена въ Самборѣ.

Знайшла заразъ таки пóдъ судомъ писара-жида, розповѣла все, заплатила два срѣбнй, та ще на штемплѣ дала.... Жидъ обѣцивъ, що не задовго прíйде письмо на грунтъ.

Жде Ганна оденъ тыждень, другíй, а письмо не приходить.

Иванъ о тóмъ ничого незнае, бо Ганна лише зъ Парашкою о тóмъ по кутахъ шепчуть. А тымчасомъ Иванъ не безъ памяти... Ганна частенько забѣгала до суду та розпитовала панóвъ. Вже ей нихто и слухати не хоче, та ще кричать на ню. Дурною бабою прозываютъ, бо вже имъ осточортѣли тí вѣчнí плачи та жалѣ.

— Чекай, дурна бабо ажь прíйде письмо — а теперъ маршъ! незавертай головы, хиба мы тебе одну маемо?

Ганна утирае сльозы, дякуе панамъ за добре слово, въ руки цѣлуе, вертае до дому, та мѣркуе по дорозѣ: не знати що за той часъ Иванъ до коршмы вытаскавъ.

Ажь за пять недѣль прíйшло зъ суду письмо. Кликали до суду вóйта, кóлькохъ радныхъ, одного Иванового свояка, розпитували, чи оно все те правда, що жѣнка на Ивана понаписувала.

Довѣдавъ ся о тóмъ Иванъ вóдъ людей. Десь въ якíйсь сварцѣ погрозивъ ему хтось:

— Не довге твое газдованс. Жѣнка завдала тебе небоже пóдъ курателію — а тогдѣ стебла не можна буде тобѣ продати....

— Такъ моя жѣночка зó мною робить? Хиба я собѣ не господарь, хиба менѣ не вóльно чарки горѣвки выпити? Пожди ты собача вѣро, будешь ты газдовати на смѣтю...

Поплентавъ ся заразъ въ коршму. Туть сидѣло кóлькохъ господарѣвъ...

— Мошку! Гарнець горѣвки! гримнувъ еще зъ порога!

— А гроши е? пытае жидъ.

— Вудуть заразъ. Гей люди! хто купить у мене загумѣнокъ? дешево продамъ.

Люди поглянули по собѣ. Загумѣнокъ, се найлѣпша Иванова нива. Земля добра, та й до села не далеко. Можна безъ великого труду згнопити, справити, тай все пóдъ окомъ — нѣхто снопа не вкраде. Кождому слинка потекла на такій ласый кусокъ. А Мошко ино усмѣхнувъ ся и закрутивъ кóлька клачикóвъ своеи довгои бороды на палець лѣвои руки. Се значило, що трафляе ся добрый гешефтъ. Куплять люди, то Иванъ лишить усе въ коршмѣ, а нѣ, то самъ купить, а зъ весною возьме въ двое тóлько вóдъ хлопóвъ.

— Кóлько хочете? пытае оденъ Ивана.

— Возьму сотку.

— То за богато, каже, хочь знае добре, що загумѣнокъ вартъ якъ мѣжь братами стопятьдесять.

— Я дамъ сотку, каже другíй.

— Давай, каже Иванъ, и наставляе руку, щобъ прибити.

— Та не такъ заразъ.... Я продамъ на ярмарцѣ корову и быка то и гроши будуть...

— Якíй вы мудрый, обзывае ся Мошко, купивбы та дрóбныхъ нема, а змѣняти нема що... Иванъ, коли продаешь, то видно, що имъ треба грошей заразъ... Я бы самъ такъ зробивъ, бо у мене грошей нема. Знаете, що я вóддавъ теперь дочку, то треба було крейцара...

— Ей, Мошку, у васъ бы такí гроши були, якбы вы хотѣли, каже Иванъ. — Я и вамъ продамъ. Менѣ все одно чíи гроши, абы гроши...

— Якъ васъ люблю, то щобысьте мене рѣзали, не знайдете у мене бóльше, якъ 70 зл. тí, що вчера взявъ за вола... ну, але теперь треба менѣ аренду платити... и тыхъ грошей рушати не вóльно.

— Знаете що? дайте 70 риньскихъ, але заразъ и берѣть поле.

— Не можу, бóгме неможу...

Люди ажь облизують ся. Отъ бѣда. Кобы такъ 70 зл. пóдъ рукою, якода такои нивки, щобы пóшла въ жидóвскí руки. Та хлопови все такъ: куды то ему до гроша...

Иванъ настававъ на жида, щобы купивъ, и Мошко давъ ся наконець упросити, що купивъ загумѣнокъ за 70 риньскихъ, що бувъ вартъ найменше 150 зл.

Прикликали писаря, що списавъ контрактъ и могорычъ выпили. Иванъ пóдтягнувъ собѣ такъ, що му ажь свѣтъ закрутивъ ся.

При тóй нагодѣ Мошко потрутивъ собѣ у Ивана якíйсь давный довгъ, котрого Иванъ нетямивъ...

Иванъ йшовъ до дому въ чотыри боки. До теперь, коли було уже ся, лягае заразъ спати и до никого слова не говорить. Нынѣ не мóгъ забути, яку то ему жѣнка кривду зробила, що его хотѣла завдати пóдъ курателію.

— Де-жь ты такъ спивъ ся чоловѣче? вытае его жѣнка заломлюючи руки — бодай тебе сила божа побила за нашу кривду....

— Перше я тебе побю, ты собача вѣро, то ты такъ шануешь мене, свого чоловѣка — а то я дѣдъ, чи розуму немаю... Иванъ ставъ страшно окладати Ганну палицею. Бѣдна жѣнка кричала въ небо гласы. Парашка хотѣла маму боронити, але батько такъ ей впаривъ палицею, що трохи руки не вломивъ. Парашка вырвала ся на двóръ, за нею Ганна, та стали на подвóрю голосити. Иванъ запѣненый, почервонѣлый на лици зъ розкудовченымъ волосемъ, безъ шапки, гонивъ по подвóрю за жѣнками, та проклинавъ, що ажь страшно було слухати. Зъ тяжкою бѣдою сусѣды его придержали, на силу до хаты заволокли и кинули на постелю спати. Вóнъ заразъ и захрапѣвъ якъ немащеный вóзъ.

Ганна и Парашка вóйшли теперь до хаты. Боять ся и слова голосно промовити, та пно слезы утирають...

Другои днины Иванъ прокинувъ ся. Голова у него страхъ болѣла, въ ротѣ засохло, що годѣ языкомъ повернути... Сѣвъ на постели и ставъ собѣ нагадувати, та по кишеняхъ шукати...

— Де мои гроши? Десьте менѣ, злодѣйки, гроши вкрали?

— Якí гроши? пытае несмѣло Ганна зачудована. Она знала що Иванъ нiякихъ грошей не мавъ.

— Якí гроши? закрычавъ люто Иванъ — хиба ты гадаешь, що якъ ты мене пóдъ курателію завдала, то я не буду грошей мати? Я загумѣнокъ жидови продавъ, розумѣешь? а ты шельмо гроши менѣ украла? — И по тыхъ словахъ кинувъ ся на жѣнку якъ звѣрь скаженый. Ганна еще не стямила ся зъ тои страшноп вѣстки, яку почула, а вже Иванъ здеръ зъ неи очѣпокъ, хопивъ за волосе и ставъ кулакомъ бити що силы. Бѣдна жѣнка задеревѣла. Не такъ болѣли ей тяжки побои роззвѣреного чоловѣка, якъ тая певность, що найкрасша нивка пóшла чорту въ зубы. Иванъ бивъ жѣнку ажь засапавъ ся, а вóдтакъ вылетѣвъ зъ хаты якъ скаженый и побѣгъ про до Мошка. Грошей не було тогдѣ якъ вертавъ по пяно му, кудысь по дорозѣ зар

(Дальше буде)

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

— Въ справѣ еміґраціи до Бразиліи пише п. Левъ Турбацкій до „Дѣла“ отсе письмо: Приглядаючи ся довго рухови еміґраційному, набувъ я того пересвѣдченя, що робота поодинокихъ людей при повздержованю еміґраціи не приносить успѣху, бо чоловѣкъ найде кождого разу якогось жидка або писаря, котрый напише листъ до аґента; пôшле завдатку десять ґульденôвъ, а тогдѣ хочь товчи лобомъ объ муръ, не здержишь мужика вôдъ еміґраціи. Длятого давно я собѣ постановивъ вымогти на аґентѣ, щобы, якъ буде мати бôльше число людей, не приймавъ бôльше черезъ якійсь часъ. Задержавши ся теперь довше въ Удіне, почавъ я въ тôмъ дѣлѣ дѣлати. Аґентъ Нодарі мавъ записаныхъ до 2.000 родинъ. Я выложивъ ему, що вôнъ безъ нѣякои страты може людей черезъ якійсь часъ не приймати и не записувати, бо й такъ мае богато родинъ. По якôмсь часѣ удало ся менѣ переконати его и вôнъ зобовязавъ ся черезъ 9—10 мѣсяцѣвъ новыхъ родинъ не приймати. Думаю, що се подѣлае на розгорячованй умы селянъ дуже добре. Селянинъ, коли збирае ся ѣхати до Бразиліи, то се у него дѣло однои хвилѣ; коли-жь вôнъ буде мати часъ лѣпше роздумати цѣлу подорожь и тую хвилю, коли ему прийдесь покинути батькôвску землю, то вôдôйде ему охота ѣхати. А така контемляція треваюча 8—10 мѣсяцѣвъ выстане для успокоеня, а взглядно до умѣреня руху еміґраційного. — Звертаю увагу Вп. Духовеньства, що противдѣлати будячому ся рухови еміґраційному треба теперь въ повѣтахъ теребовельскôмъ и въ бучацкôмъ коло Осовець. Тамъ рухъ доперва начинае ся, отже ще легко его здержати. Друге, на що треба звернути увагу, є то, що люде зъ околицѣ Озѣрнои и Зборова ѣдуть на руки Джерґолета, котрый вывозить ихъ на певно до Сао Паольо!

Въ турецкôмъ повѣтѣ въ Галичинѣ, навѣтъ таке дѣе ся, якъ пишо „Дѣло“:

Прибувши въ горы межи бойки въ турецкій повѣтъ — чувъ я дуже характеристичнй погляды на спосôбъ збираня грошей на орґаны въ Лôмнѣ ц. к. старостою Бѣлиньскимъ въ урядовôй дорозѣ. Идуть три бойки — оденъ зъ нихъ вôйтъ, бо видно бляху на грудехъ, — за нимо тягнесь и жидъ, та пакаючи люльку почали торочити ось-таку бесѣду:

Бойко А.: У нашôмъ селѣ певно прійде людямъ забрати ся въ свѣтъ за очи. Нашь вôйтунцьо, прибравши собѣ до помочи ще кôлькохъ радникôвъ, лупить людей вже щось четвертый день за очерѣдевь на якійсь „ворґанъ“ до косцьола въ Лôмну. Людиско не знае що почати. Крейцаря при души годѣ у кого придыбати, отже вôйтъ грабитъ бульбу, овесъ або що припаде, та й каже, що то все продасть, абы дати грошѣ старостѣ въ Турцѣ на тотъ якійсь „ворґанъ“ до косцьола въ Лôм- Не знати, чи така бѣда и по иншихъ селахъ?

ко Б.: Та таке й у селѣ — або ще й гôрше. Нашь вôйтъ — то ажь горить до такои драчки. Люде нашй сперли ся и не хотѣли нѣчо давати на той якійсь „варґанъ“, ба були й такй, що хотѣли вôйта бучками помастити, але вôйтъ вытягнувъ письмо вôдъ старосты и каже: „Мене бы спекли въ Турцѣ, якъ бы я на тоту якусь драчу въ Лôмну нѣчо не назбиравъ“. И у насъ люде дуже бѣднй — на сôль не мають — але що було робити? Вôйтъ за покотомъ выдиравъ у людей, що де мôгъ, тай при тôмъ обставъ и самъ не зле, бо за спродану бульбу, овесъ и що тамъ иншого давъ щось старостѣ на „варґанъ“ а щось при нѣмъ прилипло. То тôлько не знати, чи на правду староста письмо до вôйтôвъ зъ такимъ наказомъ порозсылавъ? Та вы, вôйте, мусите тото знати?

Вôйтъ: Та не тôлько, що таке письмо староста до всѣхъ вôйтôвъ порозсылавъ, але й устно всѣмъ наказавъ, и то остро, щобы вôйты и самй давали и зъ людей дерли и все такъ узбиране старостѣ вôддали на тй орґана до косцьола въ Лôмну. Та годѣ! Декотрй вôйты, смѣлѣйшй, бесѣдували старостѣ, та й я тото натякнувъ, що по нашихъ селахъ люде бѣднй — и до своихъ бѣдныхъ церковь не мають за що найпотребнѣйше справити, — але староста, змѣрявши насъ за таку бесѣду остро очима, сказавъ, що вôнъ буде вже знати, котрый вартъ вôйтувати, а котрый нѣ. Я зъ громады на тй орґана не деръ, бо въ моѣмъ селѣ люде дуже упертй, але щобы охилити ся вôдъ паньскои напасти, давъ-емь 5 зр. зъ грошей за спродажь дерева зъ лѣса громадского.

Бойко А.: Иги! пропавъ бы зъ такими порядками! Та тôлько панôвъ є, що мають маетки и зъ касы файнй грошѣ беруть — та те справити имъ самымъ той „ворґанъ“ до косцьола, а не дерти бѣднымъ людямъ очи?!

Вôйтъ: Повѣдавъ менѣ оденъ пôдпанокъ зъ Турки, що теперь всѣ паны въ Турцѣ за покотомъ дуже гучнй гостины для себе справляють, бенкетують. У старосты, у начальника суду, у доктора, у аптикаря и у иншихъ панôвъ мали бути такй выставнй гостины, якъ у якихъ князѣвъ, або ґрафôвъ. Не лучше було тымъ панамъ троха поскупити ся на тй бенькеты, та коли имъ вже того орґана захотѣло ся, зложитись на него, а не приказувати людямъ очи дерти. А не послухай — ну то може тя бѣда подыбати на гладкôй дорозѣ!

Бойко Б.: Ба, та бо я чувъ, що староста зъ Турки приказавъ и жидамъ на той „варґанъ“ до косцьола въ Лôмну грошѣ складати. Чи правда тото Лейбо? Та ты мусѣвъ щось о тôмъ чути, а може ты що и самъ давъ?

Лейба (добре по руски, бо тутъ у горахъ жиды дуже добре по руски бесѣдують) каже: Намъ правдивымъ жидамъ, не вôльно на косцьолы давати, хотьбы не оденъ, але и сто старостôвъ наказували. Але тй жиды, що лѣсы й тартаки мають, тй трефнй жиды, они — пекъ имъ! — складували на приказъ старосты щось досыть великй грошѣ на той „варґанъ“ до косцьола въ Лôмну. Ну, але не дивота. Та вы знаете: рука руку мые, щобы обѣ бѣлй були. Якъ такій властитель лѣса и тартаку не мае старосты послухати? Чи хоче, чи не хоче, мусить слухати, бо бы его бѣда найшла. Якъ вôнъ зробить то, що староста хоче, ну, староста, якъ треба, полѣвить неодно ему, змякне. Такъ все було, е й буде. Жидъ, вы знаете, за дурно крейцаря не дасть. Що правда!

Бойко А.: Чуете, вôйте! Що-жь тото таке той „ворґанъ“? щось то мусить бути дуже дороге и дивоглядне?

Вôйтъ: Я того, якъ жию, не видѣвъ, але розповѣдавъ оденъ швець, що то така капеляція, якъ банда при войску, та що на тôмъ все оденъ руками перебирае а другій ногами, а то гудить ажь стѣны трѣщать.

Бойко Б.: Та й тои капеліи захочуесь панамъ за нашй кервавй грошѣ и за жидôвскй? Угу! пекъ ему!

Ажь таке навѣть можливе въ нашôй бѣднôй Галичинѣ. Чи не добре-бы було розважити нашимъ Русинамъ американьскимъ объ тôмъ, чи вартъ вертати до такого краю, де такй прегарнй порядки?

НОВИНКИ.

Живцемъ похороненй.

V Вѣдни минувшого тыждня выкликала велику сензацію пригода, яка лучила ся въ дѣльници Деблінґъ при ул. Зільблерштрасе, де въ середу рано завалила ся стара кирниця и засыпала двохъ робôтникôвъ, котрй ей чистили и направляли. То були 39 лѣтный помôчникъ кирничный Антôнъ Айпельдаверъ и 30 лѣтный мулярскій челядникъ Леопольдъ Юнґвіртъ, оба жонатй. Прикликанй заразъ на мѣсце нещастя инжінеры орекли, що засыпаныхъ можна уратувати лише въ той спосôбъ, що выкопае ся сусѣдну, засыпану вже, стару кирницю и зъ еи дна попôдъ землю добуде ся до засыпаныхъ. Взято ся заразъ до тои роботы, хочь була слаба надѣя застати нещастныхъ при житю. Мѣсце нещастя облягали тысячнй товпы. Въ пятницю рано, по 36-годиннôй роботѣ, коли вже щезла всяка надѣя на выратоване засыпаныхъ, почули нагло робôтники голосъ, що добувавъ ся зъ глубины: „Господи Боже: Хто тамъ?“ Одинъ зъ робôтникôвъ пôзнавъ голосъ Айпельдавера. Вскорѣ потôмъ давъ ся чути голосъ и другого засыпаного Юнґвірта. Онакъ ратунковй роботы могли йти дуже поволи. Несчисленнй товпы публики, богато инжінерôвъ и урядникôвъ стояло, мимо зливного дощу, цѣлу нôчь коло кирницѣ, зъ напруженемъ дожидаючи кôнця. Около пôвночи ратункова акція поступила такъ далеко, що можна було подати засыпанымъ вина и коняку. Они стояли просто, на плечехъ опирали ся имъ цеглы, такъ що кождои хвилѣ грозила имъ смерть. О першôй годинѣ въ ночи робота ратункова ще не скôнчила ся. Юнґвіръ бувъ вôльный до пояса, але чверть годины бувъ безъ памяти, ажь надъ раномъ удало ся его добути ще живого; Айпельдавера вôдкопано такожь, але вôнъ вже не живъ.

— Въ понедѣлокъ дня 13. с. м. повставъ огонь въ Шамокінъ, Па. на Independence str. однôй зъ головныхъ улиць, о 5. год. рано. Спалило ся два домы. — Найбôльше потерпѣвъ Mr. Spaar, котрого складъ зиґаркôвъ и ювілерскій зôставъ цѣлковито знищеный. Проворнй бойсы американьскй досить обловили ся въ зиґарки палючого ся штору, въ наслѣдокъ чого поліція мала съ ними досить працѣ. Богато зиґаркôвъ вôдобрано, однакъ богато згинуло.

— Въ Olyphant, Pa. згорѣли два домы и готель, нашого знаного Русина Данька Свалы. — Шкода величезна.

— Е. Н. Матросовъ, маґістеръ права, літератъ вызначный, котрого працѣ друковано тамтого року въ журналахъ: „Русская жизнь“, „Истор. Вѣстникъ“ и др., горячій славянофилъ, гостивъ въ нашôй редакціи кôлька день. Е. Н. Матросовъ заѣхавъ въ Америку на довшій часъ, щобъ пôзнати жите и орґанізаціи славяньскихъ народôвъ и вôдносины церковнй поодинокихъ націй славянскихъ.

— Цѣлковите затьмѣне сонця мае проявитись 9. серпня 1896 о 5. г. 55 мінутъ 37 секундъ рано. Найлучше буде можна наглядати его въ Bagce въ Норвеґіи. Въ цѣляхъ науковыхъ выбирають ся туда астрономы, а такожь богато людей зъ цѣкавости.

— Въ Cleveland, урвавъ ся мôсть 60 стôпъ высокій надъ пристанею „Tinker“, въ наслѣдокъ чого провалили ся въ глубь ваґонъ тяжко наладованый вуглемъ и 3 людей. Оденъ зъ нихъ зôставъ розмядженый до непôзнаня, два тяжко раненыхъ. Кôлька хвиль пôзнѣйше, а булобъ те саме стало ся зъ потягомъ особовымъ, котрый преѣздивъ черезъ той мôстъ. Причиною тому була за велика вага наладованыхъ ваґонôвъ що-до вытревалости моста.

— Орканъ въ пôвнôчнôй Италіи наробивъ богато шкоды.

— Въ Перзіи, Тегеранѣ въ наслѣдокъ дворазового землетрясеня погибло 1100 людей.

— Въ Пітсбургу застрѣливъ нѣкій Оррісъ дуже красну мадярку, котра не хотѣла за него выйти помимо, що вôдъ першои всрѣчи ю страшно полюбивъ.

— Зъ „старого краю“ до Ню-Йорку переѣхало въ 1895 р. нѣ бôльше нѣ меньше лишь 355.118 людей. Найбôльше ѣхали на Бременъ, бо 55.131, а найменьше на италійскôй лініи „Horio Rubatino“, заледви 44. Переважно були то американьцѣ, що ѣздили си на „ваканцъ“ до Европы. Не можна дивуватись американьцямъ, що такъ дорого платили за подорожь на вакаціи, бо въ нихъ грошей сила, але щобъ голому Русинови забагалось такои дорогои проѣздки, тому вже виненъ дурный розумъ та руске недбальство.

— Въ Пітсбургу вôдбудесь на другій рôкъ народна конвенція однои партіи. Сподѣють ся 2500 делеґатôвъ и ихъ заступникôвъ та кôлька тысячь гостей. Комітетъ вже теперь заходить ся около приготовлень для принятія гостей и думае такъ приняти, щобъ за чотыри дни ихъ побуту, выдати на нихъ $15.000. За то обраховали, що делеґаты, наколи приѣдуть зъ родинами выдадуть въ Пітсбургу, що найменьше $200.000. — Ладный бізнесъ!

ПОСМЕТНИ ВѢСТИ.

Иванъ Сернякъ, членъ „Союза“ и Братства св. Кирила и Методія въ Mayfield, Pa. чоловѣкъ молодый, бо ледви 30 лѣтъ, умеръ 12. с. м., полишивши жѣнку и дѣти.

Юрко Хомякъ, 25 лѣтъ числячій, родомъ зъ Вафки пов. грибôвского померь дня 11. с. м. потовченый мулами въ майнахъ. Лишивъ жену надѣючу ся кождои хвилѣ розвязаня и 1½ рôчну дитину. — Небôщикъ — нехай зъ Богомъ спочивае — належавъ до того сорта людей, для котрыхъ належати до Братства и до „Союза“ есть глупотою, бо безъ того можна ся обôйти. Днесь за-для своей глупоты лишивъ жѣнку и дѣти на Боже провидѣніе. Колижь вже прійде часъ, що такимъ слѣпцямъ отворять ся очи?!

Вѣчная память!

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛІТИЧНЫЙ.

Буде вôйна? — Та хто то може знати! Но правдѣ сказавши, то оно всюди по трохи заверухи, але зъ неѣ громовицѣ не буде. Въ Турка дуже великій непорядокъ и вартобъ его добре перетрѣпати, а навѣть и вытрѣпати разъ на все, але жадна европейска держава не хоче зачѣпати его перша, бо зъ зависти кинули-бы ся другй на тую. А бити ся зъ другими не такъ легко, бо нема грошей. Мусите знати, що найбогатшій жидъ на свѣтѣ Ротшільдъ мае всѣхъ королѣвъ въ кишени. Буря гнѣву, якій недавно повставъ межи Америкою и Анґліею, вже притихла и здаесь, що полагодить то мировый судъ, котрого Анґлія не бажае собѣ. Правдиво на вôйну подобае повстане на островѣ Куба, на полубне вôдъ Америки. Кубаньцямъ надоивъ добре гнетъ, якого зазнали вôдъ Испанцѣвъ, зробили повстане и якъ зачувають, здорово бють Испанцѣвъ. Кажуть, що имъ не треба опѣки, они мають вже свôй розумъ и знають, якъ рядити ся. Цѣкарѣчь, що зробили-бъ Кубаньцѣ, якъ-бы жили въ нашôй Галичинѣ....

Межи Нѣмцьомъ а Анґліею може бути вôйна. Та остатна бачите дуже зарозумѣла и всюды пхае свôй нôсъ. Передъ кôлькома днями впавъ вôддѣлъ анґлійского войска поза границѣ однои републики въ полудневôй Африцѣ, не знати, зъ якои причины. Република удала ся о помôчь до Нѣмецкого цѣсаря, а той прирѣкъ ей помагати и навѣть написавъ листъ до Москаля, щобъ зъ нимъ тримавъ, якбы Анґлія не хотѣла вступити ся зъ вôдтамъ. Але до вôйны певно не прійде, бо королева анґлійска есть бабкою цѣсареви нѣмецкому. Не выпадае прецѣнь, щобъ внукъ бивъ бабку.

Справы робôтничй.

CONNELLSVILLE, PA.

H. C. Frick Co. пôдвысшила платню добровôльно своимъ робôтникамъ о 14 прц. вôдъ I. сѣчня.

PITTSBURG, PA.

Фабрики шкла компаніи „Alkali Works“ буде вôдъ 1. лютого выробляти 100 тонъ денно.

Компанія „Oil Well Suply Co.“ зачне знова роботу по 3 лѣтнôмъ вôдпочинку.

CHICAGO, ILL.

Тутейшй фабрики скла мають бути замкненй вôдъ 11. лютого на 4 тыжнѣ въ наслѣдокъ малого вôдбуту товарôвъ. — Тысячѣ людей остане безъ працѣ.

SAN FRANCISCO, CAL.

Недавно заложено ту товариство зъ 5 міліоновымъ капіталомъ до выдобуваня угля пôдъ именемъ: „Alaska Mining & Shipping Co.“

BENWOOD, W. PA.

Въ тутейшихъ фабрикахъ желѣзныхъ иде робота зъ повною силою. Не знати, чи довго такъ добре пôйде!

DETROIT, MICH.

Всѣ желѣзнй фабрики роблять на двѣ шихты, окрôмъ „Bar Mill“, котра робить тôлько на оденъ завôдъ.

MADISONVILLE, KY.

Майнеры въ Hardesty выступили рѣшучо противъ своихъ наставникôвъ, въ наслѣдокъ чого шеріфъ Thompson выбравъ ся зô силою збройною на мѣсце непокоѣвъ, Страйкеры узброили ся такожь. Теперь грôзна ситуація.

SCOTTDALE, PA.

W. J. Kamey ознаймивъ своимъ робôтникамъ, що пôдвысшивъ имъ платню о 10 прц. Робôтники не вдоволенй тымъ, понеже Frick Co. платить еще бôльше своимъ робôтникамъ.

ДЕ-ЩО ЦѢКАВОГО.

— Старому 1895 р. вже „вѣчная память“.

— Новый 1896 р. буде здаесь лѣпшій, бо довжники опамятають ся та заплатять за „Свободу“.

— Зъ Нового Йорку до Австраліи есть 20 тысячь миль

— Въ старôмъ краю всюда окропна зима. Рѣки геть позамерзали.

— Въ Америцѣ мае бути міліонъ женьскихъ клюбôвъ.

— Одна область въ Норвеґіи (въ Европѣ) числить 6200 горожанъ, а жаденъ зъ нихъ не уживае горячихъ напоѣвъ.

— Въ Гвинеѣ всѣ куры бѣлй.

— Довжники повиннй паматвти на насъ и зъ новымъ рокомъ заслати бодай нову предплату.

— 3500 душь есть въ Elberton, Ga., а не мають „Ивановои хаты“. Видно — порядни душѣ.

Сынъ нероба.

I.

Сидить стара Пилипиха
Въ самотной хатинѣ,
Та все дума о Иванѣ:
Своимъ любомъ сынѣ.

Вже минуло колька лѣтъ
Якъ онъ въ Америцѣ —
И въ послѣдномъ листѣ писа
Що верне въ мясницѣ.

Отъ и стара зажурилась,
Чому не вертае?
И мясницѣ минають ся —
Єго ще не мае.

Ажь ось таки въ самый день
На федеровицю —
Хатни дверѣ одчинились,
Иванъ у свѣтлицю.

Стара спершу не спознала
Своего Ивана,
Тай покорно сѣсти просить,
Звычайно якъ пана.

Нашь панъ Иванъ преповажн
На лавку сѣдае,
Та до мамы своей родной
Такъ ось промовляе:

Та вы мене „ґадъ демъ“ мам
„Бай ґашь“ не познали!
„Татъ изъ оллрайтъ“, що Ива
Вы за пана взяли.

„Лукъ гіръ“ мамо якій ковтъ
Вестка, ногавицѣ,
Ваць, барръ, суспендерс, новый „г
Роберсъ, рукавицѣ!

Тое вшистко я покупилъ
„Оллъ костетъ мі моні“,
A czy znaju co hutori
Czy rozumia oni?

Пилипиха стовпомъ стала,
Въ головѣ вертить ся.
Сама не зна: чи то ей сынъ
Чи лишень такъ снить ся?

II.

Та се не сонъ, але правда,
Серденько ей чуе —
Она сына обоймае
Голубить, цѣлуе.

Отъ радости змолоднѣла,
Слезами вмываесь,
Наразъ хтѣлабъ все сказати,
Слово не складаесь.

Въ конци стара промовила:
„Голубчику милый!
„Скажи правду: що ѣсти-мешь
„Бо ты спавъ изъ силы.

„Изъ далекои дороги
„Та ще зъ Америки....
— Капустицѣ сыну дамъ
— Спечу комперики.

„Ще до того йду до Берка
Принесу квартину,
Та выпемо днесь обое —
Лишь почекай сыну.“

Вернула ся мати съ коршмы
Дала вѣсть по селу,
Що ей сынокъ вернувъ здоров
Щасливъ та веселый.

Избѣгли ся зъ села люде,
Та пруть ся до хаты,
Щобъ позрѣти на Ивася
Єго привитати.

Сидить Иванъ край стола
Мати коло нього,
„Ній! Ивасю ты до мене
„Й до панашка твого!

„Та розкажи сыну людямъ:
„Якъ тамъ въ Америцѣ,
„Та чи больша е она
„Якъ наши Горлицѣ?

„Чи се правда, що тамъ день,
„Якъ въ насъ ночь заходит
„Та чи правда, що доляры
„Въ болотѣ знаходять?“

Выпивъ Иванъ „краевои“
Скрививъ ся и сплюнувъ,
Мовь вилами сѣна на возъ
Въ ротъ капусты всунувъ.

Бандуркою закусивъ —
Бо щожь було дати
На закуску въ святый постъ?
Мяса грѣхъ давати.

Що робити, мусѣвъ Иванъ
Грати політику —
Ѣвъ капусту й бараболю
Хоть безъ „апетику“.

Перепросивъ Иванъ себе
Й свою животину,
А все пхавъ онъ наче дѣдъ
„Подане“ въ торбину.

Тутъ панашко Асафатъ
Иоспытавъ Ивана:
Чимъ рожнить ся въ Америцѣ
Простый хлопъ одъ пана?

Якъ тамъ ѣдять, якъ живуть,
Чи посты шанують?
За податки чи и тамъ
Якъ й тутъ лицитують?

— Америка е „фрі контрі“
Иванъ повѣдае,
Тамъ нѣ пана, нѣ простого
Нѣхто не спознае.

Тамъ всѣ ходять однаково:
Въ чорной одежинѣ,
И кождый е собѣ панъ —
Якъ „файфъ сентъ“ въ кишен

Бо якъ „файфъ сентъ“ е при ду
Ступай въ сальонъ брате!
Спроси собѣ „скуну“ пива
Тай ще ѣсти дати.

И подадуть „всѣлячины“
Безъ мѣры, безъ ліку:
„Зупъ тометесъ, зупъ потетесъ
Спринг-чікъ—кукурѣку.

„Піклесъ-мікседъ, саверъ край
Свинячіи ноги.
„Ойстерсъ-ро, ойстерсъ-фрайтъ“
Жабки и стоноги.

Сли на „бурдѣ“ у газдынѣ,
Тамъ посту не знаешь;
Все печеный, чи смаленый
Свой „стекъ“ заѣдаешь.

Тамъ „Отче нашъ“ при ѣдженю
Рѣдко одмовляють,
Лишь до „пайнты“ чимъ скорѣй
Носы нахиляють.

Въ Америцѣ, якъ въ „фрі контр
Можна легко жити —
Легко жити, не робити
Лемъ ѣсти та пити.

Но до сего треба мати
Добру „комбінешенъ“
А передвсемъ изъ „льофрани“
Войти у „релешенъ“.

(Конець буде).

Digitized by SVOBODA-NEWS.COM

Три якъ рôдни̂ браты.

О. Федьковичи.

I.

Менѣ ще й двалцять рôкъ ледви було, якъ уже кучерики мои золоти̂ облетѣли! Навѣть и попращатись не пускали, але велѣли вôдъ разу йти до компаніѣ. Зъ тяжковъ бѣдовъ вôдпрохавъ ся на три дни до дому.

А дома сумъ та плачь. Мати розболѣлась, рыдаючи, (батька давно вже не було на свѣтѣ), сестры неначе зъ ума зôйшли, таке заводя. Лишь братъ мôй Онуфій сидить собѣ конець стола, неначе то не мене вôдобрали. Бѣлый — бѣлый та сухонькій! — лишь очи свѣтя.

„Братику", кажу, „а вамъ мене не жалко?" Вôнъ менѣ на це нѣчо не вôдповѣвъ, тôльки двѣ слезы велики̂ покотились по красному та зовялому тому личку. Заплакавъ и я собѣ, попращавъ ся та й пôшовъ.

II.

Служу рôкъ, служу другій, нѣ смутный, нѣ веселый. Нѣчо мене не займае, нѣчо не тѣшить; тручаю свои днѣ якъ вилами. Тôльки того й розжитку, коли стану, бувало на стôйцѣ, та собѣ тихесенько поплачу, або Богу помолю ся. Тогды менѣ неначе та недура розсунеть ся; и зôроньки заспають иначе, и мѣсяць усмѣхнеть ся, и соловейко прощебече. А я собѣ стану, зопрусь на ясную свою зброю, та слухаю або дивлю ся.

А у касарни, — отъ якъ у касарни: гомôнъ, зойкъ. Де хто лае, де хто бе, де кого зновь други̂ бють. А я собѣ — отъ якъ то я, все мовчу та свое дѣло роблю. Панъ капраль Косовичь не разъ бувало й кажуть: „Це — кажуть — чоловѣкъ камяный, — я бы такъ не зумогъ жити на свѣтѣ!"

„А що-жь", кажу, „панъ капраль: мы не можемо бути всѣ однаки̂." Тай зновь мовчу.

Одного вечора сидимо мы собѣ въ касарни. Де хто ще пораеть ся коло риштункôвъ, де хто вже покутавъ ся та люльку собѣ курить, зъ камратомъ розмовля дещо, а я стою собѣ у вôкнѣ та думаю. Ажь тутъ прибѣгае капраль зо дня. „А нема тутъ — каже — Шовканюка Йвана?"

Мене неначе бы серпомъ чиркъ. „Я озде", кажу.

„Завтра до рапорту; тобѣ листъ прийшовъ".

„Нѣчо", кажу.

А камратя такъ заразъ и вражили: „Еге, кажуть зъ грôшми! Шовканюкъ завтра платить!" — Добре вамъ жартувати, думаю я собѣ, да не такъ-то старôй бѣднôй вдовѣ дѣти годувати, да ще до того й баля обходити. А мôй братъ, знаете, вже три роки зъ постелѣ не встае: сохне та кровю у въ-одно дыше.

III.

Другои днины, рано, зôбравъ ся чисто, прихожу до рапорту. Капитанъ такій сердитый, недобрый; приходить до мене:

— Якъ зовешь ся? — гримнувъ.

— Такъ и такъ — кажу.

— На! — крикнувъ — тай шпурнувъ менѣ листъ у лице. Навѣть и не подивить ся на чоловѣка, а хоть подивить ся, то неначе собака крôзь плôтъ. Понѣсъ я свôй листъ до одного фрайтера, що знавъ читати. „Ану — кажу — фрайтеръ, прочитайте менѣ отцей листъ, будьте таки̂ добри̂!"

— Чому нѣ, — прочитаю. Та и ставъ читати. А я слухаю.

„Братчику мôй дорогій та любый!" читае фрайтеръ, а мене гôрки̂ такъ чогосъ и обляли!

„Далѣ,— прошу — далѣ!"

„Ты вже мене не застанешь, бо я на смерти".

„Да не вдавай ся въ тугу, любый; ты знаешь, що я не живъ на свѣтѣ, а каравъ ся".

„Коли зможешь, приходи на урльопъ, Иване, бо мати наша сама остаеть ся. — Сестры пôшли въ наймы, а Василька взяли въ двôръ до волôвъ".

„Волики спродавъ, нѣ що було робити; на податки треба було. И кожухъ свôй мусѣвъ продати; але сердаки оба ще стоя: коли не закрадуть, то понаходишь".

„Вуйко Андрѣй дуже насъ скривдивъ; и послѣдну коровину зъ загороды займивъ. Але не споминай его лихомъ, якъ выйдешь. Усе таки свôй своимъ".

„А теперь, брате мôй, Иване, брате мôй рôдный прощай мене: и першій разъ, и другій и третій! А коли тобѣ Богъ поможе, та будешь мати зъ чого, споминай мене.

„Твого рôдного брата Онуфрія".

IV.

На другій день пишу ся зновь до рапорту: „Co chcesz?" крикнувъ капитанъ, а очи ходя въ него, знай у тои гадины кажаристои.

— Прошу послушне пана капитана хоть на два мѣсяцѣ на урльопъ. У мене...

Господи, якъ утне!... „Я вамъ, — каже — урльопъ дамъ, вы сяки̂ таки̂ сыны!"

„До гарешту зъ нимъ!"

Завели мене въ гарештъ, менѣ байдуже. Сижу собѣ, неначе то не я.

„Ты дôстанешь буки — каже капраль вôдъ-дня.

— Нѣчо — кажу.

И обгорнули мене думки та гадки. Пôду. гадаю собѣ, та утоплю ся; чого въ свѣтѣ бôльше й жити? Тамъ хоть побачу ся зъ братикомъ своимъ рôднымъ, а тутъ тôльки бють та збиткують ся. Боже ты нашь, Боже!...

V.

На третый день ведуть мене зновъ до рапорту. Я стою; рапортъ великій, капитанъ звелѣвъ прийти усѣмъ Словакамъ, що сорокъ осьмого року на Угорщинѣ були половили. Було ихъ у нашôй компаніи бôльшь якъ двадцять мужа.

— А — пытаеть ся мене капитанъ — чи будешь ще на урльопъ проситись?

— Нѣ вже — кажу. А думка въ мене одна; кобы по рапортѣ — пôду, та втоплю ся. Приходить капитанъ и до Словакôвъ: А що — каже: прийшло, абы васъ пустити до дому.

Вони такъ зрадѣли. Господи!

— Шкода менѣ васъ, жалуе капитанъ, вы хлопцѣ гôдни̂. А може мае хто зъ васъ охоту остатись рôкъ зъ оденъ въ компаніи? вамъ добре буде.

Нѣ чичиркъ.

— А вы, капраль Бая: не маете охоты, ще зъ рôкъ послужити? У моѣй компаніи добре.

Цѣлый рапортъ якъ разъ усмѣхнувсь. Нашь капитанъ та про добре говорить!

Але Бая не много думавъ. „Пустѣть — каже — пане капитанъ, Шовканюка на урльопъ, то вамъ ще рôкъ служити-му. Оттакъ!"

Капитанъ не йме вѣры; то на мене дивить ся, то на капраля. — „А це каже, якъ?"

— Оттакъ якъ кажу: пустѣть Шовканюка на урльопъ, то вамъ цѣлый ще рôкъ служити-му. Пустѣть — пустѣть, пане капитанъ: въ него братъ померъ, въ него стара слаба мати зъ голоду погибае.

— Про мене, каже капитанъ, подумавши хвильку. Шовканюкъ иде на урльопъ.

(Дальше буде)

СМѢХЪ И ПРАВДА.

Блаженъ мужь.

Блаженъ мужь до церкви недужь, а до коршмы суне ся чимъ дужь. И зстарѣвъ ся воюючи ся по тыхъ коршмахъ ночуючи. И куняе, й наливае, наливае-выпивае, выпивае и куняе, — свого вѣку доживае...

Капраль до Капитана: „Мельдую покорнѣ пане капитанъ, инфантеристъ Гриць Бульба тои ночи померъ!"

Капитанъ: „Що? Померъ? Безъ мого позволеня?! Замкнути его заразъ до арешту на три дни о хлѣбѣ и водѣ, дати шпанґи, нехай знае субординацію!"

Учитель учить дѣти въ школѣ о обовязкахъ взглядомъ Бога, а особенно о молитвѣ. Помежи иншимъ пытае одного хлопця:

„Щожь робишь, дитино кождого дня рано, якъ встанешь?"

„Иду татови по горѣвку!" вôдповѣдае малый.

Михаилъ Бачиньскій,
Учитель.
Nr. 246 S. Pearl Str.
SHAMOKIN, PA.

Полагоджуе всяки̂ справы для нашихъ людей, котри̂ вôдносять ся до старого краю. Пише листы, полагоджае контракты купна и продажи грунтôвъ, якъ въ загалѣ всяки̂ справы входячи̂ въ кругъ дѣланя американьскоjо, приватного нотаря.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЬ
Рускій Реставраторъ
— и —
готельничій
246
PEARL STR.
SHAMOKIN, PA.
Недалеко рускои плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А ку такъ снѣшите?
— До Талпаша, брате!

Що за Талпашь? Зводки онъ?
— Та-жь краянъ нашь милый
— У него всѣ русини
— Подкрѣпляють силы!...

— Що за брындза й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслугуе якъ братамъ!
— Таньо надзвычайно!

— Припоручаемъ Американьскимъ Русинамъ выдавництво „Бібліотеки для рускои молодѣжи, котре выходить въ Коломыи (въ Галичинѣ) пôдъ редакціею Юліяна Насальского. На рôкъ одного тôлько доляра, а выйде за рôкъ 4 велики и груби̂ книжочки. Хто хоче мати ти̂ книжочки, а цѣкави̂ они, най напише до Редакціи „Свободы".

HENRY PARRY
одинокій вôдповѣдный кандидатъ на
Директора увогихъ
(Overseer of the Poor)
При надходячихъ выборахъ на сю посаду голосуйте Братя на Генрика Парра.

JOHN GLOWA,
EXSELSIOR, PA.
Одинокій шторь на цѣлый Excelsior
Ивана Гловы.
Вже его непотребуемо захвалювати, бо кождый не вôдъ нинѣ его знае, а хто еще не знае, най зайде и купить, а певно не пожалуе.

JOSEPH WALLISCH
JOHN AMBICKI
(Йосифъ Валѣшь)
(Иванъ Амбицкій)
212 Lincoln Str.
SHAMOKIN, PA.
Спôлка найлѣпшихъ, найсоліднѣйшихъ и найтаньшихъ кравцôвъ на цѣле мѣсто.
Роблять дуже ладно убраня нови, на весѣля, недѣлѣ, свята и на будни дни. Хто разъ у нихъ купить убране, певно нѣколи до другого кравця не зайде, бо такъ полюбить ихъ роботу, що и другому ще порадить зайти до нихъ.
Мають на складѣ готови убраня кошулѣ, и други розлични рѣчи.
Спробуйте краяне, а не пожалуєте.

JOS. WOLF.
SHAMOKIN, PA.

Найбôльшій складъ убрань на цѣле мѣсто, такъ для старшихъ, якъ и для дѣтей.
Убраня найрозличнѣйшого доброго ґатунку и найновѣйшого крою, завсѣгды суть на складѣ до выбору.
Оверковты въ цѣнѣ отъ $2.50 до $15.00
Цѣле вовняне убране для мужчинъ можна достати въ цѣнѣ почавши отъ $7.00 и выжше.
Великій складъ капелюховъ, шапокъ, сорочокъ и другихъ потрѣбныхъ рѣчей до убраня ся.
Кто хоче добре и красно убрати ся нехай спѣшить до:
Іоса Волфа
на Shamokin Str. N-ro 703.

Dr. F. J. MEEK,
Д-ръ. МИКОЛАЙЧИКЪ
Cor. Shamokin & Chesnut str.
Одинокій лѣкарь, славянинъ на цѣле мѣсто. Лѣчить всяки̂ хоробы совѣстно и въ короткôмъ часѣ. Особливо незрôвнаный лѣкарь въ справахъ положничихъ.. Говорить по англійски, по руски и по польски. Горячо поручаемо сего знаменитого доктора, нашимъ Русинамъ.

НАЙСТАРША, НАЙЛУЧША, НАЙСЛАВНѢЙША
АПТИКА
есть безперечно
T. R. CLARKSON & CO.
Cor. Shamokin & Sunbury str.
SHAMOKIN, PA.
Всѣ докторы мѣжь котрыми и Д-ръ Миколайчикъ шлють свои рецепты и поручають всѣмъ тую аптику, де всѣ лѣки приготовляють ся совѣстно.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТѢ ПА.
Пôдъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА
Звѣстного руского патріоты. Есть се найлучше заосмотреный зô всѣхъ шторôвъ во всѣ потребни̂ товары и всякого рода по якъ найтаньшôй цѣнѣ.
Кождый тамошный Русинъ уважаючи себе правдивымъ и щирымъ патріотомъ, най спѣшить до свого руского штору. Особенно наши̂ ґаздынѣ най йдуть громадно!
Нащо Юськôвъ, Шмулѣвъ помагати? Идѣть до свого.

O. MURDZA & BRO'S.
О. МУРДЗА и БРАТЪ.
46. Second str.
MT. CARMEL, PA.
Тôлько оденъ рускій шторъ на цѣле мѣсто. Всяки̂ товары найлѣпшого сорта. Услуга точна. Копѣ, якъ каты.
Купуйте люде у свого, вже часъ покинути жидовъ.

D. SALEY
102, Essex str.
JERSEY CITY N. J.
Продае книжки руски̂: **молитвословы, біблія, житя святыхъ**, всяки̂ популярни̂ научни̂ брошуры и други̂ руски̂ книжки.
Календари на 1896-ый рôкъ по 40 и 50 цнт.
Буквари по 20 цнт.

Dr. JOHN SZLUPAS,
Office: 421 Penn Ave
Telephone: 1613.
SCRANTON, PA.
АПТИКА СЛОВЕНСКА.
Лѣчить всяки̂ хоробы въ короткôмъ часѣ и успѣшно.
Поручаемо сего доброго лѣкаря нашимъ братимъ Русинамъ.

THE LYNDHURST,
Shamokin Str.
РУСКА РЕСТАВРАЦІЯ.
Єфремъ Лучковецъ
Иванъ Сѣкора
Мають завсѣгда дуже смачни на спосôбъ краевый приладжени снѣданя, обѣды и вечеріи, тепли и зимни перекуски (lunch), пиво, горивкѣ, вина, лѣкеры найлѣпшого ґатунку.
Услуга пильна и солѣдна.
Памятайте на своихъ!

РУСКА ТОРГОВЛЯ
(Creek Store Company)
415 Shamokin Str,
въ ШАМОКІНЪ ПА
Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицю свôй богатый складъ всякого рода виктуалôвъ и майнерскихъ знарядôвъ.
Е тутъ мясо
И лопата,
Суть и скирнѣ
И гербата,
Перець, гвозды и кобасы,
Мука, крохмаль, солонина
Мыски, горшки всѣ овочи
Зеленина и сушенина.
Е чернушка,
Е петрушка.

PETRO SERAFIN
Петро Серафинъ
424 Shamokin Str.
Рускій готель.
Мае пиво, віску и всяки̂ други̂ здорови̂ напитки. Готель чистенькій, услуга порядна, честна и солідна.
Вже часъ покинути чужихъ, а себе самыхъ пôдпомагати!

ЮЛІЯНЪ КОПЫСТЯНСКІЙ
Гавріилъ Малинякъ
Гуртовный складъ
(Wholsale)
20 Market str.
SHAMOKIN, PA.
Мають завсѣгды на складѣ свѣже добре пиво въ великихъ и малыхъ бочôвкахъ зъ найлучшихъ броварôвъ, горѣвки (whiskey) и лѣкеры найлѣпшого ґатунку
Братя! замавляйте у своихъ.

Ю. Щипчикъ и Г. Трохановскій.
46. Second Str.
MT. CARMEL, PA.
На цѣле мѣсто одна, однѣсенька руска бучерня.
Мясо все свѣже и добре. — Розвозять въ часъ и скоро.
Люде добри̂, чижь вѣчно будемо вспомагати чужихъ?

J. BOBKOWSKI
ПРЕДПРІЕМЦЯ ПОХОРОНОВЪ.

300
PEARL and MULBERRY str.
SHAMOKIN PA.
и въ MT. CARMEL, PA.
229-231 E. South Hickory st.
Удавайте ся въ потребѣ до него.

РУСКІЙ КОМ. ШТОРЪ
727 Commerce str.
SHAMOKIN PA.
Манажеры:
Михаилъ Лабовскій
Михаилъ Колодѣй
Всяки товары найлѣпшого сорта, дуже туни̂
Родимцѣ! не спомагайте жидôвъ, але своихъ братôвъ!

Алексей Галабурда.
(ALEK HALABURDA)
Рускій одинокій готель,
(недалеко лігайского діпа)
въ
MT. CARMEL, PA.
Готель чистенькій зô всякими выгодами. Пиво, вѣска, темперъ и други̂ напоѣ все свѣжи и найлѣпшого ґатунку. Услуга чемна. Склянки велики̂ и мали̂ пôсля вподобы. А все незвычайно тано. Всяки̂ перекуски, якъ такожь обѣды и вечерѣ можна дôстати.
Спробуйте тôлько, а певно де инде не зайдете.

LIACHOWICZ & FEINBERG
(Ляховичь и Файнбергъ)
425 Shamokin str.
SHAMOKIN, PA.
Польско-литевски̂ зегармістры и ювілєры.

Всяки направы зегарковъ выконують точно, таньо и въ короткомъ часѣ. Обручки слюбни, якъ хто купуе достае въ подарунку арный будзѣкъ.
Стѣнни̂ зегары дають на выплатъ.

M. ROTHSCHILD,
642 E. Sunbury Str.
SHAMOKIN, PA.
Великій складъ всякого рода убрань. для старшихъ и для дѣтей. Капелюхи, шапки и всяки̂ други̂ рѣчи того рода въ найлѣпшôмъ ґатунку, въ низькихъ цѣнахъ.

9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA
ФАБРИКАНТЪ
Прапорôвъ (фанъ
Хоруговъ, Одзнакъ
Пасовъ, Шапокъ для Братствъ
Фана для парады зъ найлѣпшого єдвабу; чотыри и пôвъ черезъ шесть и пôвъ стôпъ со всѣма приборами $25, и 26.75
Прапоры больши зъ найлѣпшои матеріи по $32.00 $35.00 $45.00 и $50.00
Пишѣть по цѣнники и по пробу до:
R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.,
SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, учись, до СОЮЗА запишись, до читальнѣ ходи, Бога въ сердцю май, ближняго люби, церковь посѣщай, Свободу читай, Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не [illegible] въ процеса не вдавай ся. Въ лютерію не грайте, тôлько грôшъ щадѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому", ану скинтесь по центови. Се не забувайте! . . . . Буде зъ в[illegible]